

N:o 18.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående anvisande af medel till förbättrande af tullstatens enskilda pensionsinrättnings ställning; gifven Stockholms slott den 11 december 1891.

Under åberopande af bilagda protokoll öfver finansärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t härmed i nåder föreslå Riksdagen att medgifva, att af den tullverket på grund af § 52 i nådiga förordningen angående lotsverket den 15 februari 1881 tillkommande provision för uppbörd, redovisning och granskning af fyr- och båkmedlen ett belopp af aderton tusen kronor må från och med år 1892 tills vidare tillfalla tullstatens enskilda pensionsinrättning; dock med vilkor att, så länge ifrågavarande bidrag af pensionsinrättningen tillgodonjutes, ej må vidtagas vare sig höjning i derifrån utgående pension eller nedsättning i inflytande pensionsafgifter eller annan förändring i grunderna för pensionsinrättningens verksamhet af beskaffenhet att kunna för pensionsinrättningen medföra ökade förpligtelser utöfver de inrättningen nu åliggande.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.*F. v. Essen.*

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 11 december 1891.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve LEWENHAUPT,
Statsråden: herr friherre VON OTTER,
friherre PALMSTIERNA,
friherre VON ESSEN,
friherre ÅKERHJELM,
ÖSTERGREN,
GROLL,
WIKBLAD,
GILLJAM.

Departementschefen, statsrådet friherre von Essen anförde härefter:
»Sedan de för granskning af tullstatens enskilda pensionsinrättnings räkenskaper för år 1889 utsedde revisorer, med förmålan att pensionsinrättnings fond för nämnda år minskats med 6,538 kronor 49 öre, framhållit nödvändigheten af att kraftiga åtgärder till ökande af inrättnings inkomster med snaraste vidtoges, har generaltullstyrelsen, efter inhemtande af yttrande från direktionen öfver nämnda pensionsinrättning, i underdånig skrifvelse den 13 april innevarande år till Eders Kongl. Maj:ts pröfning hänskjutit den sålunda väckta frågan om åtgärders vidtagande för betryggande af pensionsinrättnings ställning.

Stiftad år 1805, har pensionsinrättningen till ändamål att bereda understöd åt affidne tulltjenstemäns och betjentes enkor och barn. Inträdet i inrättningen var ursprungligen frivilligt, men har sedermera blifvit obligatoriskt för alla, som tillträda lön på tullverkets ordinarie stat, utom för generaltulldirektören.

Inrättningens inkomster utgöras af *dels* delegarnes tillskott, *dels* afkastningen af den besparade fonden, *dels* åtskilliga inkomster enligt § 8 i det för inrättningen gällande nådiga reglemente af den 30 maj 1884, bland hvilka inkomster de vigtigaste äro andel af böter enligt tullstadgan och andel i aflöningen af vakant tjänst.

Delegarnes tillskott utgå numera dels under namn af bottenpenning eller inträdesafgift, hvilken år 1852 höjdes från 4 till 6 procent å ordinarie lönen, dels såsom åldersafgift vid delegarnes första befordran med 1 procent å lönebeloppet för hvarje fullt år, hvarmed hans ålder öfverstiger trettio år, dels slutligen såsom årliga afgifter, hvilka allt efter delegarens ålder vid den tid, då han inträdt i pensionsinrättningen, utgå med 3, 4, 5 eller 6 procent af delegares lön eller pension, till hvilka procenttal afgifterna år 1852 höjdes från förut bestämda af resp. 2, 3, 4 eller 5 procent. Enligt den utredning, som pensionsinrättningens direktion lemnat, vexlade årliga beloppet af delegarnes samtliga tillskott under 1880-talet mellan, i jemnade tal, 49,000 kronor och 52,000 kronor.

Näst delegareafgifterna utgör afkastningen af den besparade fonden den för pensionsinrättningen betydligaste inkomsten; men denna inkomst, som år 1870 uppgick till omkring 17,000 kronor, har till följd af dels fondens anlåtande för bestridande af de årliga utgifter, som ej kunnat med tillgängliga inkomster täckas, dels lägre räntesatser nedgått till omkring 14,300 kronor för år 1890.

Utaf de pensionsinrättningen enligt § 8 i 1884 års reglemente tilldelade inkomster utgöras de väsentligaste, såsom ofvan blifvit nämnt, af den del af aflöningen, som, då tjänst vid tullverket är ledig och kommer att i vanlig ordning återbesättas, efter generaltullstyrelsens bepröfvande finnes icke erfordras för tjänstens uppehållande under ledigheten och hvilken andel under åren 1885—1889 i medeltal uppgått till 9,550 kronor 65 öre, samt den genom 1877 års tullstadga pensionsinrättningen tillagda andel i böter, som under samma tid i medeltal utgjort 14,655 kronor 9 öre. Dessa inkomster hafva förut, enligt äldre författningar, tillkommit tullverkets personal i form af aflöning eller sportelafgift.

Af allmänna medel åtnjuter pensionsinrättningen vidare den obetyd-

liga inkomst, som kan inflyta för försäljning af för tullverket icke behöfliga eller gagneliga handlingar och som i medeltal åren 1885—1889 utgjort 227 kronor 21 öre, hvarjemte på grund af särskilda nådiga medgifvanden af tullverkets extra medel anordnats till hopa 20,394¹/₂ kronor 40 öre för fyllande af den under åren 1850—1854 samt 1856 uppkomna brist i pensionsinrättningens inkomster i förhållande till utgifterna.

På tullverkets stat finnes visserligen ett årligt anslag af 31,800 kronor till pensionering af tulltjenstemäns och betjentes i fattigdom efterlemnade enkor och barn, men detta anslag utgår i ytterst små pensioner, hvilka enligt nådiga brefvet den 3 december 1861 belöpa sig i allmänhet till endast 36 kronor årligen och utbetalas blott i det fall, att 3 procent af behållningen enligt bouppteckning efter mannen eller fadern understiger pensionsbeloppet samt mot företeende derjemte af intyg, att pensionären saknar försörjningsmedel. Dessa pensioner utgingo enligt reglementet af den 16 februari 1833 till son till fylda 21 år och till dotter så länge hon lefde ogift, men enligt nådiga brefvet den 11 november 1870 skola de upphöra, då skyldighet för barnen inträder att erlægga mantalspenningar, d. v. s. vid uppnådda 18 år. Detta förhållande har för pensionsinrättningen haft den menliga verkan, att anspråken på understöd från inrättningen på grund af fattigdom eller sjuklighet enligt § 13 i reglementet betydligt ökats, så att under år 1889 dessa understöd, ehuru de utgå med högst 7¹/₂ procent af faderns sist innehafda lön eller pension, uppgått till icke mindre än 7,799 kronor 25 öre.

Inrättningens kapitaltillgång utgjorde vid 1870 års utgång 308,951 kronor 60 öre, det högsta belopp, hvar till den någonsin uppgått; men sedermera har fonden sjunkit så, att den vid 1890 års slut utgjorde 291,590 kronor 70 öre.

Detta för inrättningens bestånd hotande missförhållande har, enligt direktionens åsigt, uppkommit hufvudsakligen derigenom, att ett större antal tjänster vid kustbevakningen tills vidare lemnats otillsatta. På detta sätt hade visserligen betydlig besparing för tullverket uppstått, men de till pensionsinrättningen bidragandes antal, som år 1861 utgjorde 2,167, hade, efter verkställda tjänsteindragningar, nedgått till endast 1,551, under det pensionärernas antal samtidigt ökats från 849 till 1,035. Såsom en ytterligare följd af dessa tjänsteindragningar hade pensionsinrättningen att under lång tid fullgöra sin pensioneringsskyldighet till enkor och barn efter personer, som innehaft tjänster, för hvilka bidrag icke längre inflöte till kassan.

Vidare framhåller direktionen, att, ehuru redogörarne af pensionsinrättningens medel för besväret med debitering, uppbörd, leverering och redovisning af de månatligen i små poster inflytande delegareafgifterna icke åtnjutit eller åtnjöte någon som helst ersättning, utan inkomsterna nästan uteslutande användes till pensionsutbetalningar, inrättningens kapitaltillgång, med ett delegareantal af 2,100—1,500, likväl icke kunnat uppbringas till högre belopp än omkring 300,000 kronor. Deremot egde en med denna inrättning jemförlig anstalt, nemligen statens jernvägstrafiks enke- och pupillkassa, som först år 1872 började sin verksamhet och 1888 hade ett delegareantal af 4,855, redan en kapitalbehållning af mer än 4 millioner kronor, en behållning, som på så kort tid icke kunnat vinnas utan betydliga understöd från det allmännas sida. Jemväl i ett annat afseende utfölle en jemförelse med nämnda kassa särdeles ofördelaktigt för pensionsinrättningen. Denna inrättnings delegareafgifter vore nemligen lika höga med eller högre än omförmälda enke- och pupillkassas, men det oaktadt utginge pensionerna från tullstatens pensionsinrättning med endast 15 procent af lön eller pension, då deremot pensionsbeloppen från statens jernvägstrafiks enke- och pupillkassa uppginge till 25 procent af delegares medelaflöning under de fem sista åren.

På uppdrag af pensionsinrättningens direktion har professoren vid tekniska högskolan A. Lindstedt upprättat sannolikhetsberäkning ej mindre i afseende på inrättningens förmåga att uppfylla sina nuvarande förbindelser till delegares enkor och barn än äfven beträffande behovet af tillskott för beredande af till 20 procent af mannens eller faderns i lifstiden innehafda lön ökade pensionsbelopp. Af denna beräkning framgår:

att inrättningen, om pensionsbeloppen bibehölles vid deras nu bestämda storlek och ingen väsentlig förändring i öfrigt beträffande grunderna för inrättningens verksamhet inträffade, från och med år 1892 behöfde en tillökning i sina årliga inkomster af 17,600 kronor;

att inrättningen, om pensionsbeloppen för framtida pensionstagare skulle höjas till 20 procent af delegarens i lifstiden innehafvande lön, behöfde en ytterligare tillökning i sina årsinkomster af, i rundt tal, 22,400 kronor, hvadan i dylikt fall inrättningens årliga inkomst från början af år 1892 borde höjas med 40,000 kronor;

att inrättningen, om samtliga pensioner från och med början af år 1892 höjdes till 20 procent af delegares innehafda lön, behöfde ett årligt tillskott af 52,100 kronor;

samt att, om efter ingången af år 1892 inga pensioner, utom de

redan beviljade, vidare ifrågakomme af den natur, som § 13 i reglementet medgåfve, eller för barn, som öfverskridit den för pensions åtnjutande i allmänhet stadgade ålder, de under första, andra och tredje punkterna angifna årliga tillskotten minskades med motsvarande 6,300, 8,400 och 8,400 kronor.

Direktionen har ansett sig ej kunna fästa vidare afseende vid de i andra och fjerde punkterna upptagna alternativ, enär dessa icke egde stöd i gällande reglemente för pensionsinrättningen, men finner af den utaf professoren Lindstedt verkställda utredning beträffande första och tredje punkterna framgå, att pensionsinrättningen med för närvarande tillgängliga medel icke kunde fullgöra de henne ålagda förbindelser. Då inrättningens nuvarande beklagliga ställning i väsentlig mån syntes hafva tillkommit i följd af tjensteindragningar, hvarigenom betydlig besparing i tullverkets utgifter uppkommit, har direktionen ansett skäl förefinnas för statsverket att åtminstone indirekt understödja pensionsinrättningen. Och har direktionen i sådant afseende hemställt, att såsom årlig inkomst för inrättningen måtte anvisas de på grund af § 52 i nådiga förordningen angående lotsverket den 14 februari 1881 tullverket tillfallande två procent af fyr- och båkmedelsuppboriden, hvilken provision, som under åren 1880—1889 i medeltal uppgått till omkring 27,000 kronor, förut i likhet med de pensionsinrättningen tillkommande bötesandelar utgjort en sportelinkomst för tullverkets personal, dock med skyldighet för pensionsinrättningen att till tjänsteman, som ännu qvarstode på 1868 års stat för tullverket och alltså vore berättigad till sportelinkomst af berörda uppboörd, utbetala den å fyr- och båkmedlen belöpande uppboördsprovision. Ehuru den sålunda ifrågaställda tillökningen i pensionsinrättningens inkomster ej vore tillräcklig att för närvarande genomföra någon förhöjning i pensionsbeloppen utan att derjemte betunga delegarne med betydligt höjda bidrag till inrättningen, har direktionen framhållit, att denna tillökning likväl, med bibehållande af nu gällande grunder för pensionernas utbetalning, skulle kunna fullständigt betrygga pensionsinrättningens ekonomiska ställning och framdeles må hända äfven bereda inrättningen en kapitaltillgång, som möjliggjorde pensionsbeloppens höjande.

För egen del anför generaltullstyrelsen till en början, att styrelsen finner högeligen önskvärdt, att pensionsinrättningen, som under en lång följd af år lemnat understöd åt aflidne tulltjänstemäns och betjentes efterlemnade enkor och barn och hvars kapitaltillgång hufvudsakligen uppkommit genom delegarnes egna tillskott, må kunna fortsätta sin väl-

signelserika verksamhet och uppfylla sina mot delegarne åtagna förbindelser.

Generaltullstyrelsen erinrar vidare, att, sedan pensionsinrättningens direktion år 1876 hos styrelsen anhållit om vidtagande af åtgärder för åstadkommande af en förbättring i inrättningens under senare åren iråkade bekymmersamma ställning samt generaltullstyrelsen med anledning deraf i underdånighet hemställt, att kronans andel i de böter och viten, som ådömdes enligt tullförfattningarna, måtte tillfalla pensionsinrättningen, Eders Kongl. Maj:t den 16 mars 1877 vid pröfning af denna styrelsens hemställan förklarar, att Eders Kongl. Maj:t väl i likhet med styrelsen funne inrättningen vara i stort behof af understöd för att kunna fullgöra sina förbindelser samt att det trångmål, hvaruti inrättningen råkat, torde berott deraf, att genom de under senare åren i statsverkets intresse gjorda indragningar af en mängd tjänster vid tullverket ett betänkligt missförhållande uppkommit mellan antalet af de till kassan betalande och af pensionärerna, i följd hvaraf anspråket på hjälp åt inrättningen från statsverket kunde anses icke sakna fog; men att, enär det ifrågasatta bidraget till inrättningen syntes Eders Kongl. Maj:t större än som då varit af behovet påkalladt samt, för den händelse bidrag af tullmedlen skulle lemnas inrättningen, det vore ändamålsenligare, att sådant bidrag lämpades efter inrättningens behof för året och ej utfölle med ett vexlande belopp, hvilket icke stode i något som helst förhållande till inrättningens tillgångar eller utgifter, Eders Kongl. Maj:t i saknad af erforderlig utredning för uppgörande af ett förslag på antydda grunder funnit styrelsens då ifrågavarande framställning ej till någon Eders Kongl. Maj:ts åtgärd föranleda.

Emellertid hade sedermera uti den af Eders Kongl. Maj:t den 2 november 1877 utfärdade tullstadga och förnyade nådiga instruktionen för generaltullstyrelsen den 1 november 1878 blifvit bestämdt, att af de böter och viten, om hvilkas fördelning ej särskildt funnes stadgad och af hvilka största delen förut utgjort en sportelinkomst för vissa tjänstemän och betjente vid tullverket, hälften skulle komma pensionsinrättningen till godo. Derjente hade Eders Kongl. Maj:t uti 1884 års reglemente för inrättningen, bland annat, föreskrifvit, att, då tjänst vid tullverket vore ledig och komme att i vanlig ordning återbesättas, den del af den till tjänsten hörande aflöningen efter stat, som efter generaltullstyrelsens bepröfvande funnes icke erfordras för tjänstens uppehållande under dylik ledighet, skulle tillfalla pensionsinrättningen i stället för att derförut hela den

disponibla aflöningen fått af vikarien uppbäras. Genom de sålunda efter år 1877 ökade inkomsterna förbättrades inrättningens ställning under de följande åren intill år 1888, så att inkomsterna, om än med ringa be-
lopp och med undantag för vissa år, öfverstigit utgifterna.

Oaktadt de tillskott, som sålunda tid efter annan kommit inrättningen till godo, hade likväl från och med år 1888 ett för inrättningens framtida bestånd särdeles hotande missförhållande mellan dess inkomster och utgifter å nyo yppats, i det att de senare visat sig hafva öfverstigit de förra med 453 kronor 52 öre för år 1888, med 6,538 kronor 49 öre för år 1889 och med 6,109 kronor 50 öre för år 1890.

Med anledning häraf och då generaltullstyrelsen, i likhet med pensionsinrättningens direktion, ansett det icke böra med fog ifrågasättas att genom ytterligare höjning af afgifter från den i detta afseende i jämförelse med andra likställda tjänstemän mycket betungade tullpersonalen söka bereda tillgångar till inrättningens växande behof, utan att andra åtgärder borde vidtagas för inrättningens skyddande mot en eljest utan tvifvel förr eller senare oundvikligen för inrättningen inträdande oförmåga att uppfylla sina förbindelser, har styrelsen, med afseende jemväl derå, att den af sin trägna och ansträngande tjänstgöring helt och hållet upptagna och i allmänhet obemedlade tullpersonalen ingalunda vore i tillfälle att på annat sätt än såsom delegare i pensionsinrättningen bereda möjligen efterlevande enkor och barn en nödortftig bergning, ansett sig på det varmaste böra understödja direktionens anhållan att från statsverket erhålla bistånd uti dess iråkade brydsamma ställning, allra helst som derförutan pensionsinrättningens nuvarande delegare, hvilka vore pligtige att till inrättningen erlægga stadgade afgifter, skulle nödgas bidraga till pensionering af andras familjer utan att för sina egna efterkommande kunna påräkna en motsvarande förmån.

Enär de af professoren Lindstedt enligt förut omnämnda utredning gjorda beräkningarna syntes hufvudsakligen grunda sig derpå, att pensionsinrättningens inkomster komma att fortfarande uppgå till hvad de i medeltal för åren 1885—1889 utgjort, men då, genom ytterligare nedsättning af räntan å pensionsinrättningens utlånta medel, kapitalfondens minskning genom oförutsedda förluster, ökade pensionsförbindelser utan motsvarande afgifter till inrättningen i följd af ytterligare tjensteindragningar samt den omständigheten att, med undantag af delegarnes afgifter, inrättningens årliga inkomster vore af en mera tillfällig och vexlande beskaffenhet, möjligen inträffande minskning af de påräknade inkomsterna

skulle å nyo sätta pensionsinrättningen ur stånd att med det beräknade årliga beloppet af 17,600 kronor kunna fullgöra sina förbindelser, har generaltullstyrelsen ansett sig böra biträda den af pensionsinrättningens direktion gjorda framställning, att, med det af direktionen omförmälda afdrag, hela beloppet af den tullverket af fyr- och båkmedlen tillkommande uppbördsprovision måtte tillfalla pensionsinrättningen.

På grund af nådigt uppdrag har den af Eders Kongl. Maj:t den 19 augusti 1889 tillsatta komité för utredning af civilstatens pensionsinrättningens ställning och behof m. m. den 4 sistlidne november afgifvit underdånigt utlåtande i detta ärende och dervid anfört, att, då af hvad i ärendet förekommit framginge, att den ifrågavarande pensionskassan för att kunna motsvara sitt ändamål otvifvelaktigt vore i behof af understöd, komitén vid sådant förhållande, utan att uttala sig i fråga om de omständigheter, som kunde hafva medverkat till kassans nuvarande ställning, velat tillstyrka bifall till generaltullstyrelsens förevarande framställning, dock med vilkor dels att det begärda bidraget endast beviljades tills vidare i afvaktan på möjligen inträffande förändringar i grunderna för pensionering af civila tjensteinnehafvares efterlemnade enkor och barn, dels ock att, så länge ifrågaravande bidrag af tullstatens enskilda pensionsinrättning tillgodonjötes, icke måtte vidtagas någon höjning i derifrån utgående pensioner eller nedsättning i inflytande pensionsavgifter eller andra förändringar i grunderna för pensionsinrättningens verksamhet, som kunde för densamma medföra ökade förpligtelser utöfver de pensionsinrättningen nu åliggande.

Beträffande tullverkets rätt till uppbördsprovision af fyr- och båkmedlen anhåller jag att få erinra, hurusom denna rätt, enligt hvad redan blifvit nämndt, grundar sig på den i § 52 af nådiga förordningen angående lotsverket den 15 februari 1881 meddelade bestämmelse, att fyr- och båkmedlen skola upptagas i tulljournalen i särskild kolumn samt redovisas, levereras och granskas gemensamt med tullmedlen, med rätt för tullverket att för uppbörden af fyr- och båkmedlen afdraga två procent af uppburna medel. Rörande användningen af denna provision, hvilken enligt nådiga förordningen om lots- och fyrinrättningen den 20 juni 1820 var bestämd till 3 procent af fyr- och båkmedlen, men genom nådiga förordningen angående fyr- och båkafgiften den 5 juni 1874 nedsattes till ännu stadgade belopp af 2 procent, var i äldre författningar föreskrifvet, att provisionen i egenskap af sportelinkomst skulle tillfalla tulltjenstemännen, ursprungligen direkt, men efter nådiga brefvet den 3 december

1842 sålunda, att sportelinkomsten utgick af tullmedlen, mot det att tullverket härför erhöll ersättning derigenom, att vid hvarje års slut till tullkassan omfördes 3 procent af hvad uppbörden af fyr- och båkmedlen för året utgjorde. Genom nådiga brefven den 22 maj 1868 och 23 juli 1869 fastställdes emellertid nya stater för tullverket, enligt hvilka uppbördsprovision och sportelersättning upphörde att utgå till tjänstemännen och dessa i stället fingo fast aflöning, fördelad i lön och tjänstgöringspenningar.

Beräknad efter den i riksstaten till 1,200,000 kronor upptagna fyr- och båkafgiften, skulle uppbördsprovisionen utgöra 24,000 kronor, men har i årligt medeltal under åren 1880—1889 uppgått till ett belopp af 27,488 kronor 15 öre.

Af den nu lemnade redogörelsen för pensionsinrättningens finansiella ställning läser Eders Kongl. Maj:t finna, att pensionsinrättningen, derest den skall kunna för framtiden fullgöra sina förbindelser, är i oundgängligt behof af ökade inkomster. Att härför bereda utväg medelst höjande af delegarnes afgifter anser jag i likhet med generallullstyrelsen så mycket mindre böra ifrågasättas, som tullpersonalen i berörda hänseende redan nu är synnerligen betungad i jemförelse med andra likställda tjänstemän. Annan utväg läser vid sådant förhållande ej förefinnas, än att det nödiga bidraget anvisas af statsmedel, och anser jag i sådant hänseende, lika med generallullstyrelsen, den tullverket tillkommande provision å fyr- och båkmedel lämpligen böra för ändamålet till erforderligt belopp tagas i anspråk.

Hvad då angår storleken af det bidrag, som sålunda bör tillgodokomma pensionsinrättningen, torde detsamma, åtminstone för närvarande, ej böra sättas högre än till det belopp, som enligt första punkten af de utaf professoren Lindstedt gjorda beräkningar och under förutsättning, att pensionsbeloppen bibehållas vid deras nu bestämda storlek och ej någon väsentlig förändring i öfrigt inträffar rörande grunderna för inrättningens verksamhet, skulle erfordras, eller till i rundt tal 18,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Eders Kongl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva, att af den tullverket på grund af § 52 i nådiga förordningen angående lotsverket den 15 februari 1881 tillkommande provision för uppbörd, redovisning och granskning af fyr- och båkmedlen ett belopp af aderton tusen kronor må från och med år 1892 tills vidare tillfalla tullstatens enskilda pensionsinrättning; dock med vilkor att, så länge ifrågavarande bidrag af pensionsinrättningen tillgodonjutes, ej må vidtagas vare sig höjning i derifrån utgående pensioner eller nedsättning i inflytande pensionsavgifter eller annan förändring i grunderna

för pensionsinrättningens verksamhet af beskaffenhet att kunna för pensionsinrättningen medföra ökade förpligtelser utöfver de inrättningen nu åliggande.»

Hvad föredragande departementschefen sålunda yttrat och hemställt, deruti statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition i ämnet till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bil. — — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

C. Blomstedt.

N:o 19.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående efterskänkande af kronans rätt till en del af danaarfvet efter aflidne målaremästaren Carl August Nilssons jemväl aflidna hustru Florentina Gustafva Stare; gifven Stockholms slott den 11 december 1891.

Målaremästaren Carl August Nilssons från Hult Sörgården i Askims församling af Göteborgs och Bohus län hustru Florentina Gustafva Stare aflid den 10 oktober 1873. Hon öfverlefdes af sin bemålde man, men efterlemnade icke några kända arfvingar.

Uti ett den 9 september 1864 upprättadt testamente hade makarne förordnat, att den af dem, som den andre öfverlefde, skulle utan intrång